

Jaargang 7, juni 2020
Verkoopprijs € 1,95

Natuurhus

Almelo

Foto omslag: Hans Oude Luttikhuis
Tekst: Ron Poot, Natuurhus Almelo

Facelia (Phacelia tanacetifolia)

Als je de bijen een plezier wilt doen, dan zaai je facelia. Deze eenjarige soort is een echte bijenplant. Niet voor niets wordt hij ook wel bijenbrood, bijenvoer of bijenvriend genoemd. Bij voldoende vocht produceren de bloemen volop nectar. Daarnaast staat deze fraaie soort bekend als een goede groenbemester. Van oorsprong komen Phacelias uit Noord-Amerika, maar regelmatig verwilderen ze en kun je ze aantreffen in de vrije natuur.

Contact Stichting Natuurhus Almelo:

Deldensestraat 205, 7601 RT Almelo
Geopend op maandag, dinsdag en woensdag van 13.00 - 16.00 uur. Telefonisch bereikbaar tijdens openingstijden: 0546 451 483

Wilt u tussentijds op de hoogte blijven van alle ontwikkelingen? Abonneer u op de digitale nieuwsbrief van de Stichting Natuurhus Almelo.
Aanmelden kan via secretaris@natuurhusalmelo.nl, 0546 812 849

Colofon:

Het Natuurhusblad is een gezamenlijke uitgave van: AstronA, Imkersvereniging 't Iemenschoer, IVN, Groei & Bloei, KNNV en NIVON

Oplage: 900 exemplaren

Uitgave: Juni 2020

Redactiewerkgroep: Geesje Vinke - Edwin Sarink - Annemarie van Hofwegen - Ellen Rodenstein - Yvonne Kuiphuis - Ron Poot

Eindredactie: Maartje Ahne, StraC Communicatieadvies

Vormgeving: Jos van het Reve, Weidevogel Reclameproducties

Drukwerk: Blad.nl

Heeft u een idee, vraag, artikel of foto? Neem contact op via info@natuurhusalmelo.nl. Sluitingsdatum kopij voor het volgende nummer is 15 augustus 2020.

Lid worden?

Aanmelden of afmelden kan via de ledenadministratie van uw vereniging:

- AstronA: info@astrona.nl
- Groei & Bloei: info@almelo.groei.nl
- 't Iemenschoer: info@iemenschoeralmelo.nl
- IVN: secretariaat.ivn.almelo@gmail.com
- KNNV: secretaris@twenthe.knnv.nl
- NIVON: info@nivonalarmelo.nl

Emailadressen Natuurhus Almelo

Algemeen mailadres (webmaster):	info@natuurhusalmelo.nl
Bestuur stichting Natuurhus Almelo (secretariaat):	secretaris@natuurhusalmelo.nl
Doepark de Hagen:	park@natuurhusalmelo.nl
Foto's en artikelen voor het Natuurhus blad:	redactie@natuurhusalmelo.nl
Aanmelden van vrijwilligers:	vrijwilliger@natuurhusalmelo.nl
Natuur- en milieueducatie scholen:	onderwijs@natuurhusalmelo.nl
Jeugdactiviteiten Scharrelkids:	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl
Adreswijzigingen en aanmeldingen vrienden:	administratie@natuurhusalmelo.nl

Inhoud Inhoudsopgave

Bestuur ... Hans Oude Luttikhuis (Natuurhus Almelo)	4
Stadsmoestuyn 2.0 ... Janine van de Linde, werkgroep moestuin	5
Bijzondere waardering voor Albert Eshuis ... Anke Heij (IVN Almelo)	6
Natuur in de stad ... Albert Eshuis (IVN Almelo)	8
Groene Bibliotheek ... Truus Hoesseler (Natuurhus Almelo)	9
Gezoem ... Ellen Rodenstein ('t Iemenschoer)	10
Hosta's, maandenlang plezier ... Iris ter Horst (Groei & Bloei)	12
Lichtende wolken, sporen van sterren en... alweer Venus ... Edwin Sarink (AstronA)	14
Venusbedekking ... Dave Mason (AstronA)	15
Sterrensporen fotograferen... Dave Mason (AstronA)	16
Activiteitenkalender	17
In beeld: Hondsdraf ... Ron Poot (KNNV)	19
Het 5G netwerk: leve de vooruitgang of ... Truus Hoesseler (IVN Almelo)	20
Kletskoppenrolletjes ... Eric van Veluwen (Natuurhus Almelo)	22
De jeneverbes (Juniperus communis) ... Wiepke van de Vliet (IVN Almelo)	23
De aarde is ziek ... Martin Mulder (IVN Almelo)	24
Scharrelkids ... Linda Groenewoud, Yvonne Kuiphuis, Florinda te Riele en Harry Brummelhuis (IVN Almelo)	26
Omgevingsvisie en stadslandbouw ... Frank van Marle (stadsboer)	30
Wandelen in de natuur ... Anke Heij (IVN Almelo)	32

Een nieuw soort evenwicht

Hans Oude Luttikhuis, Stichting Natuurhus Almelo

De coronacrisis heeft Nederland en de rest van de wereld behoorlijk uit balans gebracht. Maatschappelijke vanzelfsprekendheden vallen weg, sociale contacten en vangnetten blijken plotseling moeilijker te organiseren. Het gemis aan onderwijs, cultuur en natuurbeleving is voelbaar en het einde is nog niet in zicht.

Prinses Irene van Lippe-Biesterfeld schreef een interessant artikel over de huidige omstandigheden en ik ben zo vrij een gedeelte van haar tekst samen te vatten: “De crisis is wel een goed moment om ons af te vragen of we wel zo goed bezig waren. Wat wij ‘vooruitgang’ noemen, is toch vooral het overschrijden van de draagkracht van de aarde, het uitputten van de aardbol. Innovatie en geld verdienen lijken wel de toverwoorden die als enige van belang zijn voor de maatschappelijke ontwikkeling.”

Een gevolg daarvan is dat de wereldwijde effecten van de klimaatverandering steeds duidelijker merkbaar en voelbaar zijn: verlies aan biodiversiteit, kappen van tropische bossen. De natuur is bezig haar veerkracht te verliezen en onze ecologische kwetsbaarheid vertaalt zich nu in economische kwetsbaarheid.

Na een crisis is de mensheid gewend om in oude patronen, systemen en waardepatronen terug te vallen, de draad weer als vanouds op te pakken. Vervolgens zal na verloop van tijd alles weer hetzelfde zijn. Ik hoop van harte dat er een nieuw soort evenwicht komt, een even-

wicht waarin gemeenschappelijke waarden, zoals zorg, onderwijs, kunst en cultuur, sport en natuurbeleving gericht zullen zijn op het welzijn van alle mensen.

In Almelo proberen de leden en vrijwilligers van de Stichting Natuurhus Almelo hun steentje bij te dragen aan bewustwording, beleving en contact met cultuur, natuur en milieu, maar vooral om de inwoners van Almelo mee te nemen op al deze reizen.

Doepark

De bouw van het paviljoen in Doepark de Hagen gaat binnenkort beginnen, de opdracht is verstrekt aan de aannemer en de vrijwilligers zijn gemobiliseerd. Het educatieve Doepark komt steeds meer in balans, wordt steeds meer het park dat we voor ogen hebben, een Doepark waar kinderen kunnen spelen, natuur kunnen ontdekken, waar je je op het terras van het paviljoen fijn kunt ontspannen, een park met een grote buurtmoestuin voor de omwonenden, een hotspot voor toeristen en recreanten, een vergaderlocatie voor bedrijven, een park als centrum van natuurbedrijvigheid.

Stadsmoestuin 2.0

Janine van de Linde, werkgroep moestuin

Wat een doorslaand succes! Het eerste oogstfestival dat in oktober 2019 in het Doepark plaatsvond. Ook het educatieve aspect sprak velen aan: zelf aardappels rooien, afborstelen en wassen, patat en chips snijden en na het frituren zelf opeten! Ongeëvenaard lekker. Zoals toen al werd gezegd: dat smaakt naar meer!

De vrijwilligers hebben dit opgepakt en zijn nu zover dat de Stadsmoestuin bijna geheel is omgespit. Alle biologische mest en de groenbemers moeten immers onder de grond. Een groepje van vijf heeft keuzes gemaakt uit de drie eerder ontwikkelde teeltplannen, die zijn gerealiseerd tijdens de moestuincursus uit 2019. Het pootgoed en de zaden zijn besteld en in april/mei is alles de grond in gegaan!

In deze coronatijd kunnen we slechts met drie mensen tegelijk – en op afstand – in het Doepark inclusief de stadsmoestuin werken, vandaar dat er nu zes dagen per week vrijwilligers te spotten zijn. Het is beslist de moeite waard om er eens langs te lopen en we hopen dat we deze zomer de poort voor geïnteresseerden open kunnen zetten. Op naar het oogstfestival in het najaar van 2020 met een smakvolle opbrengst uit de stadsmoestuin 2.0!

Bijzondere

waardering voor Albert Eshuis

Anke Heij, IVN Almelo

Bij de lintjesregen van 24 april 2020 is Albert Eshuis, voorzitter van IVN Almelo, koninklijk onderscheiden. Albert kreeg dit lintje vanwege zijn bijzondere, persoonlijke verdiensten voor de samenleving. Alberts jarenlange vrijwillige en onvermoeibare inzet voor het Stadmuseum Almelo, het Denizli-comité Almelo én voor natuurbehoud wordt hiermee gewaardeerd. Daarbij heeft ook de manier waarop hij dat doet en gedaan heeft meegeteld. Albert heeft het vermogen anderen te betrekken, te overtuigen en te inspireren, om samen iets moois te realiseren. Dat doet hij onder andere ook bij het IVN Almelo. Mede dankzij zijn inzet zijn er sinds 1967 in en rondom Almelo op het gebied van natuurbehoud veel mooie dingen bereikt. Graag vertellen we u meer over Alberts inzet voor behoud van de natuur.

In 1963, op zijn 20ste, werd Albert lid van het IVN in Almelo. In 1967 werd hij bestuurslid en in 1980 werd hij voorzitter. Na 28 jaar in het bestuur te hebben gezeten, droeg hij de organisatie over aan een nieuwe generatie. In 2016 dreigde het IVN in Almelo bij gebrek aan bestuursleden opgeheven te worden. Het lukte Albert om mensen enthousiast te maken voor een bestuurs-

functie. Albert werd weer voorzitter en het IVN is, dankzij de inzet van vele vrijwilligers, weer een bloeiende vereniging.

Echte natuurliefhebber

Voor Albert is het al vroeg duidelijk dat als je de natuur wilt behouden, het nodig is om mensen enthousiast te

maken voor de natuur en dat binnen een organisatie te doen. Want samen sta je sterker. Als kind was hij lid van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuur (de NJN), die zich vooral bezighield met veldbiologie, natuurbescherming en natuurbeheer. Bij de NJN ontmoette hij ook zijn vrouw Gerdien. Samen trokken ze er veel op uit. Eerst samen, later als gezin. Albert houdt van de natuur in al haar facetten. Naast fossielen, hebben vogels zijn bijzondere interesse. Als hij op stap gaat, gaat zijn verrekijker mee.

Verwondering en liefde voor de natuur en intens genieten van wat er is, passen zo bij Albert, dat hij dat aan anderen wil overbrengen. Met name aan kinderen. Als zij van de natuur leren houden en leren waarderen, ligt bij hen de toekomst van het natuurbehoud. Daarbij kwam het ook goed uit dat hij in zijn werkzame leven leraar biologie was in het voortgezet onderwijs. De combinatie van leraar en zijn werk voor natuurbehoud, vullen elkaar naadloos aan. Albert organiseert ook nu nog vele activiteiten. Bijvoorbeeld onderwijstentoonstellingen over lucht, geologie, de bodem als grond van ons bestaan, vogels, de Waddenzee, Engbertsdijkerven, de vier seizoenen en vele andere onderwerpen. De tentoonstellingen bereikten in 25 jaar ongeveer 20.000 tot 25.000 kinderen.

Natuurgids

Als natuurgids leidt Albert vele excursies in en rondom Almelo. Hij nam groepen mee naar bijvoorbeeld de Bellinckhof, het Dikkersbos, het Nijreesbos en het Gravenbos. Maar ook naar plekken verder weg, zoals de vogelgebieden Rügen in Duitsland, Fayersheide en Engbertsdijkerven.

Ambassadeur voor natuurbehoud

Als mensenmens weet Albert veel mensen enthousiast te maken. Voor de natuur, maar ook om zich voor het IVN in te zetten als vrijwilliger. Hij betreft mensen bij natuur- en landschapsonderhoud en is in gesprek met andere partijen, zoals de gemeente. Soms zijn dat langdurige trajecten, waarbij geduld en in gesprek blijven nodig zijn. Ook dat kan Albert. Zo kwam er in 2005 op zijn voorpraak een educatief medewerker, een betaalde kracht, bij het Centrum voor Natuur- en Milieueducatie.

Wat Albert laat zien, is dat het beschermen van de natuur iets is dat je samen doet. Dat misschien niet altijd makkelijk gaat, omdat er meerdere belangen kunnen spelen. Dat je door je samen vrijwillig in te blijven zetten voor zo'n belangrijk doel, op een manier die mensen verbindt, inspireert en faciliteert, je iets moois neer kunt zetten. Voor deze generatie en de generaties hierna.

Bescherm uw kostbare bezit

Plaagdierbestrijding
•
Houtwormbestrijding
•
Bedrijfshygiëne

DIERPLAAG CONTROL
Specialist in preventie en bestrijding

Dierplaagcontrol heeft de volgende certificeringen:

KAD

VCA

EYM

IPM

Tel. 0546 563017
www.dierplaagcontrol.nl

Actueel

Natuur in de stad

Albert Eshuis, IVN Almelo

De titel is wat tegenstrijdig, maar de laatste tijd is het begrip natuur ook van toepassing op mooie stukjes groen in de stad, die meestal zijn aangelegd. Eén van die mooie stukjes is de omgeving van De Klokkenbelt aan de Vriezenveenseweg, waar naast oude bomen en struiken, ook nieuw groen is aangeplant.

Nieuw ontwerp

Het deel van het park dat grenst aan de tuinen van aanliggende woningen van de Parkweg is in vele jaren niet onderhouden. Een landschapsarchitect heeft in overleg met een aantal aanwonenden een nieuw ontwerp gemaakt voor het park. Samen is er iets moois van gemaakt.

Zelf woon ik aan de Parkweg en het oude park bood met de omliggende tuinen een prachtig onderkomen voor tientallen vogelsoorten. Ik denk dat ik ongeveer 50 verschillende soorten in 45 jaar tijd heb waargenomen. De laatste mooie waarneming dateert van eind april 2020. Ik hoorde al enige tijd regelmatig het lachen van een groene specht, een soort die vaak in oude parken bivakkeert. Daarnaast hoorde ik ook vaak het roffelen op een dode tak. Was het dezelfde specht?

Onlangs werd het mysterie opgelost: de groene specht zat pontificaal in een hoge eik mooi zichtbaar te lachen. Plotseling kreeg hij bezoek van een concurrent: een grote bonte specht, een mannetje. Hij zat op een meter afstand van de groene specht, die onverstoorbaar doorging met lachen. Na een tijdje droop de grote bonte specht af. Zijn grote broer was de baas. Zo zie je maar, ook in je eigen woonomgeving is vaak, als je er oog voor hebt, wat te beleven.

Foto's groene en grote bonte specht: Gerrit Schepers

Vroeger stond op de plek waar De Klokkenbelt nu staat, de villa 'Paviljoen'. Deze werd omstreeks 1880 gebouwd voor de broer van de toenmalige graaf van Almelo. Later werd de villa in 1898 verkocht aan de heer Tilanus uit Vriezenveen. In 1935 kwam de villa, die ook onder de naam 'Villa Tilanus' bekend stond, leeg te staan. Uiteindelijk werd ze afgebroken en in 1952 verrees het nieuwe bejaardentehuis 'De Klokkenbelt' op die plek.

De totale oppervlakte van het terrein is ruim twee hectare. Een groot deel daarvan bestond uit eiken, waarvan een aantal nu nog steeds aanwezig is. Na een tweede renovatie in 2019 geeft De Klokkenbelt ruimte aan een gezondheidscentrum, begeleid wonen en particulier wonen.

Groene bibliotheek

Truus Hoessler, Natuurhus Almelo

Landleven Special 'Vogels kijken'

Auteur: Uitgave van het tijdschrift Landleven en Vogelbescherming Nederland

Alweer zo'n prachtige special van Landleven! In deze gids staan vele tips, voor jong en oud. Wat zijn de beste plekken om vogels te kijken, hoe herken je de verschillende soorten, hoe maak je mooie foto's en hoe kun je de tuin inrichten, zodat de vogels er graag komen. Daarnaast bevat de gids artikelen over o.a. boerenlandvogels, vogeltrek, vogelkijkhutten en natuurlijk ook, in het jaar van de Wilde eend, een artikel over deze vogelsoort. Dit alles vergezeld door mooie illustraties en foto's.

Natuurlijke moestuin met permacultuur: groenten, fruit en kruiden kweken in harmonie met de natuur

Auteur: Serge Schall

Permacultuur is een vorm van tuinieren waarbij niets verloren gaat. Met zo weinig mogelijk inspanning maak je een natuurlijke, zuinige en zelfvoorzienende moestuin. Deze tuin is onderhoudsarm en milieuvriendelijk. Er wordt uiteraard geen gif gebruikt en je hebt niet veel ruimte nodig om het uit te proberen.

- Kijk waar zon is en waar schaduw, ontdek luchtstromingen, de warmste en koelste plekken, een lichte helling.
- Weet welke grond je hebt: moet je met heuvelbedden werken? Hoe kun je de grond verbeteren en goed voeden?
- Bespaar op water, recycle materiaal zoals compost en bodembedekking, gebruik de wisselwerking tussen planten (steunende planten, planten met stuifmeel, 'bevriende' planten) en laat planten en dieren in harmonie leven.

- Kijk wat de meest geschikte planten voor de permacultuur-tuin zijn.
- Onderhoud en ontwikkeling, hoe pak je dat aan? Al deze onderwerpen worden in dit boek behandeld, voorzien van duidelijke uitleg en mooie illustraties.

Het jaar van de wilde eend

Twee boeken voor kinderen over deze watervogel:

De eend: Deel uit de serie 'Het ontstaan van leven'

Auteur: Jinny Johnson

Dit deel behandelt de levensloop van de wilde eend, van ei tot en met volwassen eend. Onderaan elke rechter pagina staat een vraag, op de volgende bladzijde volgt het antwoord. Een leuke manier om kinderen te laten nadenken, voordat ze kunnen lezen hoe het zit. Het boek heeft een mooie bladspiegel: duidelijke, grote letters met veel ruimte tussen de stukjes tekst. Moeilijke woorden zijn dik gedrukt en de betekenis wordt goed uitgelegd in een woordenlijst. De foto's en tekeningen zijn prachtig! Een mooi boek om samen te lezen met jonge kids, of zelf te lezen vanaf 9 jaar.

De eend: Deel uit de serie 'de Kijkdoos'

Auteur: Bouwina de Ridder

In korte hoofdstukken wordt van alles verteld over het leven van de wilde eend. Meestal zijn mooie paginagrote kleurenfoto's opgenomen en zwart-witte of gekleurde tekeningen in de tekst. In de gekleurde kadertjes wordt in een paar woorden uitgelegd waar de tekst op de pagina over gaat. Dit boek is geschikt om voor te lezen aan jonge kinderen vanaf 3 jaar en zelf te lezen door kinderen vanaf 7 jaar.

Corona, honing en propolis

Ellen Rodenstein, 't Iemenschoer

Het is vast geen verrassing als je leest dat dit jaar de cursussen bijenteelt zijn gecancelld, omdat samen imkeren wordt afgeraden vanwege de mogelijke verspreiding van het coronavirus. Ook de Nederlandse Bijenhoudersvereniging volgt hiervoor de richtlijnen van het RIVM. Ondanks dat, blijven bijen en imkers hun werk doen en is er op dit moment een extra mooie rol voor hun weggelegd. Want het blijkt dat propolishoning voor patiënten met griepachtige klachten heilzaam kan zijn.

Propolis is een lijmachtige substantie, gemaakt door honingbijen uit onder meer knoppen en sap van planten en bomen (meestal hars). Bijen gebruiken propolis om ongewenste kieren en openingen in het nest te dicht en de wanden te bekleden.

Propolis-onderzoeker Annette van der Knaap (chemicus) wil samen met een aantal imkers propolis gemengd met honing aanbieden aan patiënten met griepachtige klachten. Nederlandse imkers zamelden voor dit doel tot 15 april propolis en honing in.

Honing

Bijen verzamelen ongeveer 3 km rondom de standplaats van de kast de nectar. De honing die voortkomt uit dat gebied zorgt voor de smaak en kleur van de honing die de imker slingert. De medicinale werking van honing is al duizenden jaren bekend. Echte, pure honing heeft immuun-versterkende eigenschappen. Naast het verlichten van keelpijn geven onderzoekers aan dat honing ook effectief werkt tegen hoesten. Dit heeft te maken met een samenstelling van antibacteriële en -microbiële stoffen van honing.

Annette van der Knaap over haar actie:

"Er wordt een beroep gedaan op alle burgers om mee te helpen de verspreiding van griepachtige klachten te remmen. Imkers kunnen meer doen. Zij kunnen helpen met hun honing en propolis voor de grote groep patiënten met griepachtige klachten. Het recept van de honing met propolis dat een aantal van jullie kent uit mijn workshop, is verder geoptimaliseerd en kan een aanmerkelijke verlichting van griepklachten geven. Ik heb de apothekers van de crisisteams van

twee Brabantse ziekenhuizen in Uden en Breda gevraagd wat de voorkeur verdient qua onderzoek met de propolishoning. Het is belangrijk dat de mensen zo veel mogelijk thuis genezen, waardoor de aantallen mensen die een beroep op het ziekenhuis moeten doen, voor hen behapbaar blijven. Dus de propolishoning gaat naar de 'gewone' consument."

bron: <https://www.bijenhouders.nl/propolishoning>

Propolis

Een bijenvolk produceert in Nederland gemiddeld zo'n 100 gram propolis per jaar. Het wordt gewonnen bij het schoonmaken van de bijenkast. De imker oogst propolis merendeels in het voorjaar. Vanwege de uitzonderlijke werkzame bestanddelen heeft propolis veel toepassingsmogelijkheden. Propolis werkt antiviraal. Het is bijvoorbeeld werkzaam tegen herpes en influenza-virussen. Een onderzoek uit 1988 toonde aan dat propolis effectief kan optreden tegen griep en griepverschijnselen. Dit heeft propolis te danken aan de flavonoiden.

Bomen beschermen hun knoppen zorgvuldig met hars tot ze gereed zijn om uit te lopen. Honingbijen kauwen de hars met behulp van speeksel en toevoeging van fermenten en enzymen, uit knoppen van berk en of populier. Naar gelang de beschikbaarheid en afstand halen zij hars van de eikenboom, wilg, hazelaar of

kastanje. En soms zit er ook hars van de spar, jeneverbes en conifeer in propolis. Hieruit ontstaat een plantaardige stof, bestaande uit 30% was, 55% harsen, 10% etherische oliën, 5% stuifmeel en sporen van vitaminen en mineralen. (Nikolaev 1975) Met behulp van de pollenkorfjes aan de achterpootjes brengen de bijen het kleverige goedje naar de bijenkast waar het er uitgehaald wordt met de hulp van de andere bijen.

Het recept van propolis met honing waar Annette van der Knaap de patiënten met griepachtige klachten mee wil helpen is van groot belang. De samenstelling is een natuurlijk en uniek middel om patiënten de gelegenheid te bieden thuis te herstellen, zodat er minder druk is op de zorg. Een mooie actie, waarvan we hopen dat er veel mensen baat bij hebben en Annette de resultaten met betrokken imkers, verdere geïnteresseerden en belanghebbenden zal delen.

Hosta's, maandenlang plezier

Iris ter Horst, Groei & Bloei

Niet iedereen houdt van hosta's, omdat ze nogal eens ten prooi vallen aan slakken. Daarom staan ze heel vaak in potten op een tafel op een veilige hoogte van de grond waar slakken moeilijk bij kunnen. Hierin komen deze bladplanten prachtig tot hun recht en vormen ze het hele seizoen ware blikvangers. De 'hostatafel' is geboren.

Het hoogtepunt van de meeste vaste planten is tijdens hun bloei en die duurt vaak maar kort. Van hosta's heb je echter maandenlang plezier. Vanaf april, als de krachtige groeipunten uit de grond schieten en de bladeren zich ontvouwen, tot in oktober als het blad gaat afsterven. Sommige schitteren dan nog even extra met hun warme gele herfsttint.

De bloei van de meeste hosta's is niet spectaculair. Deze groep vaste planten moet het hebben van hun bladeren,

die vaak mooi van kleur zijn - geel, groen, blauwgroen of bont - en soms indrukwekkend groot, zoals bij de hosta Elegans of de geelgroene tot gele Sum and Substance. Ook zijn er soorten met juist heel kleine blaadjes - zoals hosta Blue Mouse Ears - of met egaal groen blad, maar van beide ben ik niet erg gecharmeerd. Voor mij moeten hosta's bladeren van enig formaat hebben die in het oog springen.

Slakken

Elke tuinliefhebber weet het. Hosta's vormen een smakelijk hapje voor slakken, vooral als ze in de border staan. Natuurlijk kun je in de weer gaan met biervallen of met milieuvriendelijke slakkenkorrels, maar behalve dat dit een hoop gedoe is, bestrijd ik liever geen dierlijk leven in mijn tuin. Ik houd bij het tuinieren graag rekening met de gevolgen voor de natuur en slakken horen nu eenmaal ook bij het ecosysteem. Vogels en egels zijn er bovendien dol op. Wil je hosta's in je tuin zonder al te veel problemen, dan kun je ze het beste in potten zetten. Ook dan kan er sporadisch nog wel wat slakkenvraat voorkomen, maar de slakken zijn dan - tussen de bladeren of onder de pot - eenvoudig weg te vangen. Neem liever geen terracotta potten, de potgrond droogt hierin snel uit terwijl hosta's juist van enigszins vochtige grond houden. Overigens hebben slakken ook hun voorkeur, hosta's met dikke bladeren - zoals hosta Elegans - vertonen beduidend minder slakkenvraat. Slakken vinden nou eenmaal een mals fris dun groen blad het lekkerst. Gelijk hebben ze, maar hostaliefhebbers denken daar toch anders over.

Halfschaduw

Verrassend is dat geurende hosta's het beste bloeien op een warme, zonnige plek. Moet je dan niet uitkijken voor zonnebrand? Niet bij groenbladige hosta's of hosta's met geel blad (vooral als dat blad dik en stevig is), want deze kunnen goed zon verdragen. Bij bontbladige hosta's moet je wel uitkijken, deze kun je beter in de halfschaduw zetten. Maar pas ook weer op met diepe schaduw, want er zijn ook bontbladige hosta's - namelijk die met een licht bladcentrum - waarvan de bladkleur dan terugloopt. En dat geldt ook voor veel geelbladige cultivars.

Al met al best ingewikkeld, maar met halfschaduw zit je bijna altijd goed. Het voordeel van halfschaduw is ook dat de grond minder snel uitdroogt. Want om goed te

gedijen, hebben hosta's beslist voldoende vocht nodig. Op een plek onder grote bomen hebben ze het dan ook vaak moeilijk, net als op arme zandgrond. Breng in het laatste geval jaarlijks een laag compost rondom de planten aan, dit verbetert de vochthuishouding van de grond.

Meer weten? Kijk ook op www.tuinseizoen.com/hosta-sum-and-substance of www.tuinen.nl/slakken-voorkomen-en-bestrijden.

Trompenburg Tuinen & Arboretum in Rotterdam herbergt de Nederlandse Plantencollectie hosta's, hier kun je honderden verschillende soorten en cultivars bewonderen en kijken welke hosta stevige, dikke bladeren heeft of welke je het mooist vindt.

Foto: Henny van der Veen

kleding voor een actief buitenleven

heren o.a.
Culture
HV Polo
Alan Red
Cavallaro
Vanguard
PME Legend

exclusive & casual clothing
Split Level
men - women

dames o.a.
Mac
Oska
HV Polo
Cavallaro
Juffrouw Jansen
Aventures des Toiles

Grotestraat 104 Almelo 0546 811411 www.splitlevel.nl

Lichtende wolken, sporen van sterren en... alweer Venus

Edwin Sarink, AstronA

Als we de zon in de zee hebben zien zakken, dan is het nacht. De zon is onder de horizon verdwenen. Bij het krieken van de dag zien we de eerste zonnestrallen van de opkomende zon. Voor astronomen ligt dat een beetje anders. Is de zon meer dan 18° onder de horizon, dan spreken we van astronomische nacht. Als er geen storend maanlicht of lichtvervuiling door kunstlicht is, dan is het aardedonker. Staat de zon minder dan 18° onder de horizon dan spreken we van astronomisch schemering. Dus ook overdag is daar sprake van!

In de zomermaanden zijn de (burgerlijke) nachten zeer kort. Van eind mei tot en met begin juli zijn er in Nederland dan ook geen astronomische nachten. Voor de doorgewinterde deepsky-astrofotograaf is dat de reden om de fotografiespullen op te bergen of naar donkerdere oorden te vertrekken. Helaas is dat laatste in deze tijden niet mogelijk.

In hogere sferen

Maar soms is er tijdens die periode zonder astronomische duisternis toch een mooi fenomeen aan de hemel te zien: lichtende nachtwolken. Normale wolken zoals we die overdag kunnen zien bevinden zich in de tropos-

feer. In ons land reikt de troposfeer tot ongeveer 10 km hoogte. Lichtende nachtwolken komen voor op een hoogte van 80-90 km. Vaak staat er geschreven dat ze in de stratosfeer voorkomen, maar dat lijkt niet correct te zijn. De stratosfeer reikt tot ongeveer 50 km hoogte en daarboven ligt mesosfeer. Omdat de luchtlagen niet strikt gescheiden zijn, maar in elkaar overgaan, is er tussen de lagen een gebied dat men 'pauze' noemt. De mesosfeer heeft de laagste temperatuur (-100 graden Celsius) van de aardatmosfeer. Lichtende nachtwolken ontstaan bij zeer lage temperaturen en bestaan dus niet uit waterdamp, maar uit ijsdeeltjes. Deze deeltjes worden gevormd op stofdeeltjes uit de atmosfeer. Dit kunnen

<< *Dag en nacht (foto Dave Mason)*

deeltjes zijn van vulkanische as of stof van meteorieten en waarschijnlijk ook deeltjes die vrijkomen bij raketlanceringen.

Lichtende wolken zijn zeldzaam. Wil je ze een keer zien, kijk dan bij heldere hemel in juni of juli tussen 23.00 en 00.30 uur naar de westelijke/noordwestelijke hemel. Je

moet wel zicht hebben op de horizon, want hoger dan 15° boven de horizon komen ze meestal niet. Ben je een vroege vogel, dan kun je ook 's ochtends tussen 3.00 en 4.30 uur gaan kijken. Wil je een foto maken dan volstaat een korte belichtingstijd van 5 tot 15 seconden. Vanwege de hoge windsnelheden op grote hoogte kunnen de wolken ook snel van vorm veranderen.

Venusbedekking

Dave Mason, AstronA

Op 3 en 4 april hebben veel mensen de samenstand van Venus en de Plejaden bewonderd (zie ook het Natuurhusmagazine van maart 2020). Een fraai verschijnsel om met een verrekijker waar te nemen. Het weer werkte gelukkig mee in april. Op de vele foto's die op internet voorbij kwamen was de planeet Venus niet te herkennen door de lange belichtingstijden.

Op vrijdag 19 juni wordt Venus, nu als ochtendverschijning, door de maan bedekt. Dit is niet met het blote oog waarneembaar. Om ongeveer 9.47 uur begint de bedekking en een uur later komt Venus weer tevoorschijn.

De maan is voor 4% verlicht en Venus voor 8%. We gaan proberen om de venusbedekking met telescoop en camera via youtube aan het publiek te tonen.

Meer weten? Kijk ook op: www.astrona.nl.

Sterrensporen

fotograferen...

Dave Mason, AstronA

Op foto's met sterrensporen zie je de verschillende kleuren van de diverse sterren. Maak je een opname met een mooie voorgrond, dan kun je een prachtige creatie maken. Dat maakt je foto nog aantrekkelijker! (foto Dave Mason)

Als je bij een heldere (donkere) avond een opname maakt met lange belichtingstijden van de sterrenhemel dan ontstaan er vanzelf sterrensporen op je opname. AstronA nodigt geïnteresseerden uit om aan de slag te gaan met het fotograferen van sterrensporen. Voordat je aan de slag gaat is het handig om eerst deze uitgebreide handleidingen te bestuderen: www.nandoonline.com/tutorial/sterrensporen-fotograferen-deel-1 en www.nandoonline.com/tutorial/sterrensporen-fotograferen-deel-2 (nabewerken).

Heb je een mooie opname gemaakt stuur deze dan op naar info@astrona.nl. Laat ons weten waar en hoe je de foto gemaakt hebt en eventueel andere bijzonderheden. Stuur bestanden op met maximale grootte van 4 Mb. Je mag meerdere foto's insturen. Wij maken een selectie van de mooiste foto's en plaatsen die op onze site. Ook worden er een paar winnende foto's geselecteerd en in het Natuurhusmagazine geplaatst. Inzenden van foto's kan tot 31 oktober 2020.

De zes verenigingen hebben samen een heel gevarieerd en breed activiteitsaanbod voor hun leden (samen bijna 1.000) en belangstellend publiek. Zo heeft het NIVON een leeskring en er zijn werkgroepen fotografie, olieverf-schilderen, patchwork/quiltten en tekenen/schilderen. In deze groepen staat het gezamenlijk bezig zijn met de hobby centraal, soms wordt iemand uitgenodigd voor het geven van instructie. Groei & Bloei organiseert onder andere lezingen over tuinonderwerpen en excursies naar fraaie tuinen. Het KNNV verricht veel veldonderzoek naar planten en dieren. Bijenvereniging 't Iemenschoer geeft informatie over het houden van bijen, AstronA geeft educatie op het gebied van de sterrenkunde en IVN schenkt veel aandacht aan educatie over duurzaamheid, natuur en milieu.

IVN - KNNV excursieprogramma

Als de excursie per auto is, worden de deelnemers (ook de automobilisten) vriendelijk verzocht zich aan te melden bij de contactpersoon uit de activiteitenkalender. Dit nummer kunt u ook bellen voor nadere informatie. Tenzij anders vermeld, is het verzamelpunt: zwembad het Sportpark aan de Sluiskade N.Z. in Almelo. Bij de dagexcursie lunchpakket en drinken meenemen. Houd ten allen tijde rekening met het weer en de weersverwachting. Waar nodig: minimaal 24 uur van te voren aanmelden. Instappen? Carpoolen op basis van het delen van de reiskosten.

Vaste activiteiten van NIVON

Onderstaande binnenshuis-activiteiten vinden plaats in het Nivon-nus, Smetanastraat 55A, Almelo:

- Maandag 13.30 uur: Olieverfschilderen
Informatie via Marjolein Haaksman, 06 46 03 16 14, marjolein.haaksman@live.nl
- Dinsdag 13.30 uur: Patchwork en quiltten
Informatie via Janny Hammink, 0546 81 04 32, henkhamm@hetnet.nl
- Diverse keren op donderdag 14.00 uur: Leeskring
Informatie via Hannie Snel, 0546 45 97 59, hanniesnel@gmail.com

Adressen activiteitenkalender:

Natuurhus:	Deldensestraat 205, Almelo
Beeklust:	Kinderboerderij/Stadsboerderij/Park: parkeren bij Ledeboerslaan 3, Almelo
Canisius:	Langs het Slot tussen Canisius en firma Toon Langeveld
Doepark de Hagen:	Tussen Action en Wok, Almelo
Erve Peeze:	Informatiecentrum de Doorbraak, Bornerbroek
Fayersheide:	Walstraat, Vriezenveen
De Horst:	Deldensestraat 248, 7601 RK Almelo
Korenmolen:	Korenmolen 'De Hoop', Nieuwstraat 71a, Almelo
Krikkenhaar:	Krikkenhaar 11, Bornerbroek
't Maatveld	Tusveld 31-33, Almelo
Meestershuis:	Ypeloschoolweg 2a, parkeren bij het Akkerhus (naast de school de Akkerwal)
NIVON-nus:	Smetanastraat 55A, Almelo
Noordikslaan:	Noordikslaan 47, Almelo
NS-Station:	Voorzijde NS-station (centraal) Almelo
Ootmarsum:	Parkeerplaats hoek Oldenzaalsestraat en Wolfsbree
Oude weverij:	Sluiskade NZ 14, Almelo
De Pook:	Kanaal Almelo-Nordhorn, ter hoogte van het einde van de Gravenallee
Schelfhorst:	Winkelcentrum Schelfhorst, Ingang oostzijde (sporthal)
De Schouw:	Kerkplein 3, Almelo
Stadsboerderij Erve van Marle:	Mooie Vrouwenweg 45 Almelo
Zwembad:	Het Sportpark, Sluiskade NZ 126, Almelo

Hieronder vindt u de activiteitenkalender. De meest actuele versie vindt u op www.natuurhusalmelo.nl

Tip! De activiteitenkalender is uitneembaar, dus bewaren aan het prikbord kan!

JUNI 2020						
Datum	Activiteit	Tijd	Plaats/vertrek	Aanmelding	Vereniging	Kosten
za 27	Online sessie: De maan		Online	www.AstronA.nl	AstronA	www.AstronA.nl
JULI 2020						
Datum	Activiteit	Tijd	Plaats/vertrek	Aanmelding	Vereniging	Kosten
zo 5	Online sessie: De zon		Online	www.AstronA.nl	AstronA	www.AstronA.nl
SEPTEMBER 2020						
Datum	Activiteit	Tijd	Plaats/vertrek	Aanmelding	Vereniging	Kosten
zo 13	Scharrelkids: Een boterham met wormenpoep (4-6 jaar)	10.00-12.30	SPOA	scharrelkids@natuurhus.nl	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
zo 13	Scharrelkids: Moestuin (7 jaar)	10.00-12.30	Doepark de Hagen	scharrelkids@natuurhus.nl	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
zo 13	Scharrelkids: Excursie Sallandse Heuvelrug (8-12 jaar)	10.00-12.30	Natuurhus	scharrelkids@natuurhus.nl	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
do 17	Vleermuizen	Schemertijd info volgt!	Parkeerplaats Gravenallee	Ben van Veenen 0621882551 Laura Brummelhuis 0630520322	KNNV/IVN	vrijwillige bijdrage
zo 20	Vlotvaren jongeren 12 +	10.00-12.30	De Pook	scharrelkids@natuurhus.nl	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
wo 23	Infoavond met Claudia Schipper:	20.00 -22.00	De Schouw	niet nodig	Groei & Bloei	leden € 1, niet-leden € 3
wo 30	De metamorfose van weiland naar tuin Dierendag	13.00-16.00	Beeklustpark	niet nodig	't Iemenschouer	gratis

Hondsdrif

Ron Poot, KNNV

Hij behoort tot de top 40 van de meest voorkomende planten in ons land: hondsdrif. Een beetje vocht en wat humusrijke grond en hondsdrif is aanwezig. Vanaf het vroege voorjaar tot in de zomer kun je hem zien bloeien. Het plantje kruipt graag over de grond, of het nu in de zon of schaduw is, dat maakt hem niet zoveel uit. Ook in de tuin komt de soort vaak voor.

De blauwpaarse bloemen van hondsdrif zijn prachtig om te zien. Ze staan in schijnkransen om de stengel, bij de aanhechting van het blad. Het zijn lipbloemen met een brede onderlip die uit drie delen bestaat. Net een lijfje met twee armen. De bovenlip steekt er als een kopje bovenuit, met vier meeldraden eronder verborgen. Eigenlijk zijn de bloempjes van dichtbij minstens zo mooi als die van de veelgeroemde orchideeënfamilie.

Op de onderlip zie je een wit met paarse tekening, dat is om de insecten de weg te wijzen naar het binnenste van de bloem. Daar zit als lokkertje de geurige nectar verborgen. Bij het bezoek van een bij of hommelt strijkt deze met zijn rug langs de meeldraden in de bovenlip. Die laat hij bij een volgend bloembezoek weer achter en zo helpt hij mee aan de bestuiving.

Lipbloemenfamilie

Hondsdrif vertoont alle kenmerken van de lipbloemenfamilie. Dat zie je aan de bloem met boven- en onderlip, maar ook de vierkante stengel en de tegenover elkaar staande bladeren. Elk volgend bladpaar staat loodrecht op het paar eronder of erboven. Als je de plant van boven bekijkt kun je dat goed zien. Bij rechtopstaande familieleden van hondsdrif, zoals witte dovenetel is dat nog mooier te bekijken.

Een opvallend kenmerk van hondsdrif zijn de bladeren. Daaraan kun je hem ook in de winter goed herkennen. De bladeren zijn niervormig met een gekartelde rand. Als je de bladeren fijnwrijft tussen je vingers komt er een kruidige geur vanaf. Je kunt jonge blaadjes gebruiken in de soep of sla of er thee van trekken. Wat dat betreft is hondsdrif ook een waardig lid van de lipbloemenfamilie, want die omvat heel veel tuinkruiden, zoals rozemarijn, munt en tijm.

Het 5G netwerk: leve de vooruit- gang of toch stof tot nadenken...?

Truus Hoessler, IVN Almelo

De techniek gaat snel. Ik probeer het te volgen en vraag me af of we dit allemaal moeten willen en of het onze gezondheid niet schaadt. De laatste tijd zijn er verontrustende berichten en zelfs vernielingen van zendmasten door mensen die het nieuwe 5G netwerk wantrouwen. Ik besloot mij wat meer te verdiepen in dit onderwerp. Wat is 5G, wat zijn de voordelen en nadelen en welke mogelijke gezondheidsrisico's zijn er?

5G is de 5e generatie van het mobiele netwerk. Steeds meer apparaten die we dagelijks gebruiken, zijn verbonden met elkaar door middel van het mobiele netwerk. Denk hierbij aan de slimme thermostaat, koelkasten, verkeerslichten. We kunnen op afstand communiceren met apparaten thuis of op het werk. Zo kun je op vakantie zien wie er bij jouw thuis aanbelt.

Net zoals vorige netwerken werkt 5G met signalen via radiogolven, een vorm van elektromagnetische straling. Als je belt, gaan de radiogolven naar de dichtstbijzijnde zendmast. Die vangt het signaal op en stuurt het door naar de telefoon van de ontvanger. 5G is door het gebruik van een hogere frequentie ongeveer 100 keer sneller dan 4G. Daardoor kunnen er veel meer gegevens in dezelfde tijd worden verstuurd. Ter vergelijking, de tijd om een film van 2 uur te downloaden: Met 3G duurt dit 26 uur, 4G duurt het 6 minuten en met 5G 3,6 seconden.

Het mobiele netwerk zal de komende jaren naar verwachting enorm groeien. Daarom moet het sterker en sneller worden. De hogere frequentie heeft als nadeel dat het bereik veel beperkter is dan bij de vorige netwerken, namelijk maar zo'n 200 meter. Er zijn dus veel meer antennes en zendmasten nodig. Het straatbeeld zal daardoor erg veranderen. Masthoogten op boomniveau hebben een beperkende factor voor de werking van het 5G-netwerk ten aanzien van het bereik en de betrouwbaarheid. Bomen dienen daarom 3 meter lager te zijn dan de hoogte van een zendmast.

Voordelen 5G

5G is dus veel sneller en kan veel meer data verwerken. Bovendien hebben we minimaal 5G nodig, als we willen werken met zelfrijdende auto's. De auto's moeten snel kunnen reageren op elkaar en voor veel verkeer kost dit dus veel en snelle informatie-uitwisseling om chaos en ongelukken te voorkomen. Ook kan beter worden ingespeeld op grote drukte bij bijvoorbeeld popconcerten en kunnen we eerder en beter ingrijpen bij calamiteiten.

Veel meer machines kunnen op afstand worden aangestuurd en het is mogelijk om een miljoen apparaten per vierkante kilometer aan te sluiten op het 5G netwerk. Dat is 100 keer zoveel als bij 4G. Je kunt een slimme stad creëren waarin alles op elkaar is afgestemd.

Nadelen 5G

Het 5G netwerk verbruikt veel meer energie dan 4G. De zendstations verbruiken het meest, zo'n 60% van het totale energieverbruik. Het netwerk is gevoelig voor bedreigingen door criminelen, economische, digitale en politieke sabotage. Een inbraak in het netwerk kan een catastrofe veroorzaken.

Denk daarbij aan verkeerschaos, veranderingen in patiëntengegevens enz.

De grote hoeveelheid antennes en zendmasten dragen zeker niet bij aan een mooi beeld van stad en landschap. Wat gaat er gebeuren met de bomen en bossen? Zullen er veel minder zijn? Zij vormen een barrière voor de goede werking van het 5G netwerk.

Over de mogelijke gezondheidsrisico's zijn de meningen verdeeld. Het gaat hierbij om de elektromagnetische straling en de hoge frequentie ervan. Sommige wetenschappers verwachten geen nadelige effecten met betrekking tot onze gezondheid. Wij worden voortdurend omringd door elektromagnetische straling, variërend van televisie- en radiosignalen tot WIFI en 4G. Dezelfde straling komt ook uit natuurlijke bronnen zoals zonlicht. De intensiteit van deze straling is vele malen groter. Waarom zouden wij ons dan zorgen maken om dit netwerk?

Maar er zijn ook verontruste wetenschappers en burgers. Een groep wetenschappers heeft de Europese Commissie zelfs gewaarschuwd voor de gezondheidsrisico's en aangedrongen op een onafhankelijk onderzoek, voordat 5G wordt toegepast. In Nederland heeft de Tweede Kamer de Gezondheidsraad eind 2019 om advies gevraagd. De uitkomst van dit onderzoek zal in juli 2020 bekend zijn. Op 25 mei j.l. heeft de rechter echter beslist dat de staat door mag gaan met het uitrollen van het 5G netwerk in Nederland.

Ongerust

Diverse wetenschappelijke onderzoeksresultaten laten een toename zien van gezondheidsklachten bij mensen die dichtbij een zendmast wonen. Dit varieert van ernstige hoofdpijn tot geheugenstoornissen. Uit laboratoriumonderzoek bij ratten die blootgesteld waren aan 5G straling, bleek dat de diertjes massaal tumoren kregen en stierven.

Ik vraag mij af waarom men eerst volop aan de slag gaat met een techniek die nog onvoldoende onderzocht is. De reden is waarschijnlijk dat onderzoek veel tijd kost. Wil je echt de lange-termijn effecten achterhalen dan moet je een groep mensen blootstellen en ze vele jaren volgen. De technologische ontwikkelingen gaan in hoog tempo verder, er wordt niet gewacht op dit soort onderzoek. Wij komen er allemaal, ongevraagd, mee in aanraking. Wij hebben geen keuze. Er wordt nu zelfs al gewerkt aan de technologie voor 6G, een netwerk waarbij data nog hogere frequenties en dus nog veel sneller worden verstuurd. Er is ook onderzoek of er mogelijkheden zijn met lichtsignalen te werken, de LIFI- techniek. Zou dit misschien toch veiliger zijn?

Klets-koppenrolletjes met frambozen - kaas crème

Eric van Veluwen, Natuurhus Almelo

Wat eten we vandaag? Denkt u wel eens aan de vergeten groenten of wat maakt u klaar uit uw eigen tuin? Geniet van dit heerlijke toetje met eigengemaakte klets-koppen en frambozen. Ook lekker als tussendoortje!

Bereidingstijd: 15 minuten

Ingrediënten voor de klets-koppen:

- 100 gram basterdsuiker
- 55 gram bloem
- 35 gram zachte boter
- 2 eetlepels anijszaadjes
- 50 gram frambozenpuree

Ingrediënten voor de frambozen kaas crème:

- 50 gram frambozenpuree
- 200 gram zachte boerenkaas of monchou
- 100 gram slagroom
- 30 gram poedersuiker
- likeur naar eigen keus

Bereiding

1. Plet met de onderkant van een kleine steelpan de anijs-zaadjes.
2. Meng alle ingrediënten voor de klets-koppen (dat gaat het beste in een keukenmachine).
3. Verwarm de oven op 200 graden en bedek de bakplaat met vetvrij bakpapier.
4. Schep kleine bolletjes deeg op de bakplaat. Laat voldoende ruimte over om de klets-koppen te laten uitvloeien.
5. Bak ze in 5-7 minuten gaar en haal ze uit de oven.
6. Rol de klets-koppen direct op in een rolletje of leg ze over een deegroller heen. Herhaal dit tot al het deeg op is en laat de klets-koppen afkoelen.
7. Maak ondertussen van de kaas, de slagroom en de puree een crème.
8. Breng op smaak met de poedersuiker en een scheutje likeur.
9. Vul de klets-koprolletjes met de frambozen-kaas crème.

Het gedicht De jeneverbes

Wiepke van de Vliet, IVN Almelo

Hartenkreten
*We liepen door een landschap
 Met heide en jeneverbessen.
 Een landschap zo oud als de wereld zelf
 Zo moest het ooit begonnen zijn.
 Zo moest het gebleven zijn.
 Zo moest het zijn zo als nu.
 We keken naar jeneverbessen.
 Ze stonden daar duister en zwijgend,
 Zwijgend over het verdwijnen.*

Gedicht van Rutger Kopland

De jeneverbes (*Juniperus communis*) sprak vroeger sterk tot de verbeelding van de mensen. In het schemerdonker hield men de zwarte silhouetten van deze grillige struiken voor vreselijke gedachten. Met de witte nevels die tussen deze struiken dwarrelden, zag men er de gevreesde 'witte wieven' in. En van de glimwormen in de struiken raakte men helemaal in paniek.

Vroeger kwam de jeneverbes heel algemeen in ons land voor. De schapen hielden de heide kaal, waardoor de jeneverbessen op gunstige plekken tot ontwikkeling konden komen. De meeste jeneverbessen, die we nu nog zien, zijn eigenlijk een erfenis uit die dagen en zo'n 100 jaar oud. In Twente vinden we ze onder andere bij het Hondenvan. De jeneverbes heeft een grillige vorm, omdat hij voortdurend strijd moet leveren tegen wind en zand. De bloeitijd van de geelachtige mannelijke en groenige vrouwelijke bloemen is in april-mei. De kegelbessen zijn eerst groen en kleuren na drie jaar blauw. Na het eten van de bessen verspreidt de lijster de zaden, maar er vindt nauwelijks kieming plaats, omdat er geen geschikte open plekken zijn. Ook is de bodem vaak te zuur en worden de jonge scheuten door konijnen opgegeten. Verder gaan veel jeneverbessen dood door een heidebrand.

De bessen van de jeneverbes gebruikte men vroeger als smaakstof bij de bereiding van jenever. Om een subtiele smaak aan het vlees te geven, worden bij de barbecue jeneverbessen tussen de houtskoolbrokjes gelegd.

Gekneusde jeneverbessen worden soms gebruikt bij de bereiding van zuurkool, soep en sauzen. Het jeneverbeshout is taai, elastisch en moeilijk te splijten. Het hout wordt gebruikt voor wandelstokken, pijpen en zwepen. De takjes gebruikte men voor het vlechten van kransen en manden. Uit het hout kan olie gewonnen worden, die men vroeger gebruikte voor het vernissen van schilderijen.

In de Middeleeuwen zorgden de jeneverbessen voor wonderbaarlijke genezingen. Tijdens de pest werden de takken verbrand om de lucht te zuiveren, zodat de ziekte zich niet verder kon verspreiden. Jeneverbessenthee dronk men tegen reuma, jicht en chronische hoest. Jeneverbetakjes werden aan de deur gehangen om heksen te verdrijven. Om van een kwaal af te komen, moest men onder een jeneverbesstruik slapen. Eén van de vele oude legendes over de jeneverbes: In Toscane werd de Heilige Maagd gered door de beschermende takken van de jeneverbes, toen zij met haar kindje Jezus vluchtte voor de soldaten van Herodes. Toen zegende Maria de jeneverbes. Daarom worden jeneverbetakken met Kerstmis gebruikt.

De aarde is ziek

Martin Mulder, IVN Almelo

In de wereld zijn rond de 5.000 virussen bekend. Ongeveer 30% heeft planten als gastheer nodig en de rest is afhankelijk van dieren. De pandemie die is veroorzaakt door het coronavirus, komt niet zomaar uit het niets. Het is een gevolg van ons menselijk handelen, waarbij een diervirus zich kan muteren tot mensvirus (zoönose).

Virussen zijn de valsspelers in de natuur. Ze zijn er waarschijnlijk al vanaf het begin van de evolutie en eigenlijk zijn ze niet meer dan een stukje DNA (eigenlijk RNA) met een jasje er om heen. Dat 'jasje' zorgt dat ze gemakkelijk kunnen binnendringen in planten of dieren. Dat is ook de enige mogelijkheid voor een virus om te overleven. Een virus heeft namelijk geen eigen voortplantingsapparaat. Daarom worden ze ook valsspelers genoemd. Ze evolueren en muteren niet zelfstandig tot een nieuw organisme dat zich staande kan houden in de 'survival of the fittest'. Een virus heeft altijd een ander levend wezen nodig om zich te kunnen vermenigvuldigen en verspreiden. Het is zelfs de vraag of een virus een levend wezen is. Maar dat is een kwestie van definitie.

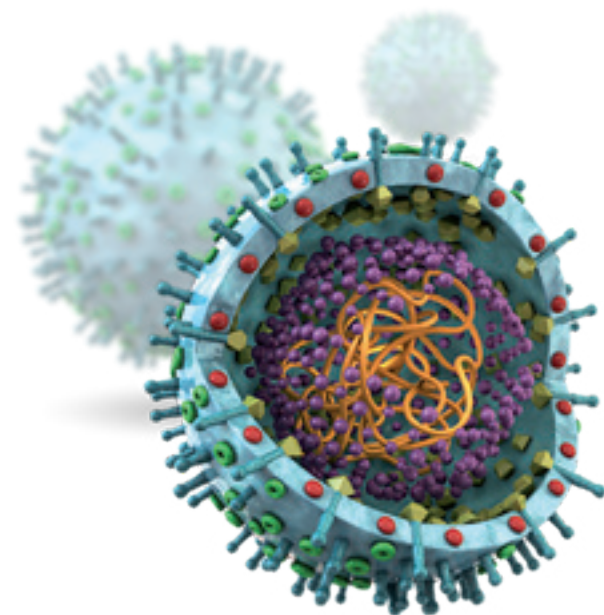
Hoe werkt een virus?

In de fase van virusbesmetting zal de getroffen mens onder andere via de lucht het virus verspreiden naar andere slachtoffers. Als een virus de eigenschap heeft dat het de gastheer doodt, dan sterft het virus zelf ook en kan het zich niet meer verspreiden. De getroffen gastheergroep – in dit geval de mens – bouwt na besmetting antistoffen op en heeft dan voldoende weerstand om een beetje of helemaal niet ziek te worden. Wel zal die nog in leven zijnde gastheer het virus verspreiden via de lucht of door contact met een andere gastheer.

Het is de vraag of wij een nog veel dodelijker pandemievirus op termijn kunnen voorblijven met lockdowns en het ontwikkelen van een vaccin. Met HIV (aids) heeft het heel lang geduurd en ook de herpesvirussen veroorzaken ongeveer 100 ziekten, waarvan acht bij de mens; zoals

waterpokken, gordelroos, koortslip, ziekte van Pfeiffer, en waarschijnlijk ook de ziekte van Alzheimer. Herpesvirussen blijven je leven lang bij je, vaak 'slapend', maar bij verminderde weerstand kan deze je weer ziek maken.

Als de mens zichzelf ophokt door met velen boven op elkaar gepropt in grote steden te gaan wonen en daar dan ook nog regelmatig nog dichter op elkaar enorme grote bijeenkomsten, feesten, markten en andere events bijwonen, dan maak je het een virus wel heel gemakkelijk. En als een virus, die onder een groep vleermuizen voorkomt, zich wil verspreiden en terecht komt op een

onhygiënische wilde dierenmarkt waar veel mensen komen, dan is de kans zeer groot dat zo'n diervirus overspringt op de mensenmassa. Dan hoeft maar één van die vele virussen iets te muteren en je hebt een nieuw schadelijk mensenvirus, dat zich in korte tijd zal gaan verspreiden. Doordat alle 'moderne' maatschappijen handel met elkaar drijven en veel bij elkaar op vakantie gaan voor zon, cultuur en wintersport, dan is een pandemie om de zoveel tijd onvermijdelijk.

Puur natuur

Virussen zijn gewoon een onderdeel van de natuur en maken vooral zwakkere en zieke gastheren extra ziek. Het klinkt bot, maar de natuur vindt dat wel best. Zwakkeren gaan dood en de sterken blijven over en krijgen weer nakomelingen. Als één soort organisme massaal op aarde voorkomt, zoals nu de mens, dan zorgen vaak ziekten ervoor dat die soort minder wordt en zo weer in balans komt met de overige flora en fauna. Uiteindelijk herstelt de natuur altijd wel weer de balans.

Maar als een soort organisme, die met grote aantallen wereldwijd voorkomt, niet mee wil doen aan die biodiversiteitsformule om de aarde in balans te houden, en dus niet het virus natuurverschijnsel wil accepteren – wat logisch is in onze drang om te blijven leven – dan zouden we als slimme mens alles in het werk moeten stellen om virussen niet de kans te geven om zich agressief te verspreiden van dier op mens en vervolgens van mens op mens.

En dat vraagt toch echt om een enorme mentaliteitsverandering. Wij moeten ons als mensheid sterk afvragen of we ons geluk, ons levensdoel moeten

blijven zoeken in het bezoeken van alle uithoeken van de wereld, in het wereldwijd handel drijven met alle landen en daarmee het slepen van spullen over de hele wereld.

Willen we nog zo veel vlees blijven eten, waarbij we veel natuur afbreken en omvormen naar landbouwgrond? En de longen van de aarde kappen voor soja en mais? Bovendien consumeert bijna iedereen sowieso al veel te veel dierlijk eiwit (vlees), waardoor we ook nog veel welvaartziekten oplopen en daaraan vroegtijdig sterven of verminderde weerstand hebben tegen virussen. En daarmee is dus het huidige voedingscirkeltje wel duidelijk. Het is een niet vol te houden, zeer onrendabele en ziekmakende manier van voedselproductie.

Gaan we zo dan door met deze manier van leven? Er komen waarschijnlijk in de toekomst nog 2 miljard mensen bij en dus zullen steden nog groter en voller worden. Accepteren we regelmatig een enorme pandemie met honderdduizenden doden, toenemende klimaatverandering, het versneld uitsterven van vele plant- en diersoorten, of hebben we samen het lef om het roer om te gooien? Zeg het maar! Wat ga jij er aan doen?

Scharrelkids 2020

Meedoen? Meld je aan via scharrelkids@natuurhusalmelo.nl tot twee dagen voor de activiteit. Kijk voor meer informatie over tijd en locatie op www.ivn.nl/afdeling/almelo.

Linda Groenewoud, Florinda te Riele, Yvonne Kuiphuis en Harry Brummelhuis, IVN Almelo

Een boterham met wormenpoep

Klinkt dat niet lekker een boterhammetje wormenpoep? Voor de boom wel! In de natuur wordt alles hergebruikt in een grote kringloop van leven en dood. Er is geen afval, wat dood gaat, wordt opgegeten!

Datum: Zondag 13 september
Tijd: 10.00 - 12.30 uur
(voor kinderen van 4 t/m 6 jaar)
Locatie: SPOA-gebouw

Moestuין

Een stukje natuur in de stad of in je achtertuin. Hoe krijg je dit voor elkaar? We gaan een kijkje nemen in de moestuin van het Doepark en laten daar zo veel mogelijk onze zintuigen prikkelen.

Datum: Zondag 13 september
Tijd: 10.00 - 12.30 uur (voor kinderen van 7 jaar)
Locatie: Doepark De Hagen

Excursie Sallandse Heuvelrug

Vanwege een heel harde storm ging onze excursie naar de Sallandse Heuvelrug in februari niet door. We gingen toen uilenballen uitpluizen in het Natuurhus. Daarom willen wij jullie de beloofde activiteit nogmaals aanbieden. Als het weer het toelaat gaan we aan de hand van enkele opdrachten dit gebied ontdekken.

Datum: Zondag 13 september
Tijd: 10.00 - 12.30 uur (voor kinderen van 8 t/m 12 jaar)
Locatie: Vertrek vanaf Natuurhus

Vlotvaren met zelfgebouwde vlotten

Met tonnen, palen en touw gaan we vlotten bouwen en daarmee natuurlijk ook varen, om te testen of ze sterk genoeg zijn om ons te kunnen dragen. Bij de Pook aan het Almelo-Nordhorn-kanaal hebben we mogelijkheden om dit uit te voeren. Martin Kwant zal ons daarbij helpen.

Datum: Zondag 20 september
Tijd: in overleg (voor kinderen van 12+)
Locatie: Verzamelen bij winkelcentrum Schelfhorst

Vogels en eieren spotten

Hoe groeit een kuiken in een ei? We gaan het hebben over vogels en gaan er naar op zoek. . .

Datum: Zondag 4 oktober
Tijd: 10.00 - 12.30 uur (voor kinderen van 4 t/m 6 jaar)
Locatie: SPOA-gebouw

Workshop timmeren

Welke vogels gaan er in een nestkastje? Hoe kun je ze herkennen? Waarom is het belangrijk om de vogels te helpen en wat is een veilige plek om je nestkastje op te hangen? We gaan aan de slag met een bouw pakketje om een zo mooi mogelijk nestkastje te maken. Aan het einde van de workshop krijgt iedereen zijn eigen werk mee naar huis.

Datum: Zondag 4 oktober
Tijd: 10.00 - 12.30 uur (voor kinderen van 8 t/m 12 jaar)
Locatie: Natuurhus

Vleermuizen zoeken met de bat-detectoren

Vleermuizen zijn nachtdieren. Omdat ze in het donker niet te zien zijn, wordt voor de vleermuisexcursie gebruik gemaakt van bat-detectoren. Dit zijn apparaten die het ultrasone geluid van de vleermuis hoorbaar maakt voor mensen. Vandaar dat we vandaag pas beginnen als het donker is. Laura Brummelhuis zal ons helpen zoeken.

Datum: Zondag 17 oktober
Tijd: in overleg (voor kinderen van 12+)
Locatie: Verzamelen bij winkelcentrum Schelfhorst

Dierendag

Op 4 oktober is het dierendag. Om dit te vieren gaan we allerlei leuke activiteiten ondernemen rondom dit thema dieren. En op verzoek van onze leden draaien we even de rollen om. Nu mogen jullie ons iets vertellen over je favoriete dier. Wie durft?

Datum: Zondag 4 oktober
Tijd: 10.00 - 12.30 uur (voor kinderen van 7 jaar)
Locatie: De Horst

Vervolg
zie pagina 28

Wat een troep die plastic soep

Wat wordt er bedoeld met plastic soep? Dat smaakt toch niet lekker? Wat weet jij al over plastic soep en hoe kunnen we de natuur hierbij helpen?

Datum: Zondag 8 november

Tijd: 0.00 - 12.30 uur (voor kinderen van 4 t/m 6 jaar)

Locatie: SPOA-gebouw

Diersporen excursie

We gaan op pad in het bos op zoek naar diersporen. Wie is de beste speurneus en welke sporen kunnen we samen vinden? Ouders graag de kinderen rechtstreeks naar de locatie brengen.

Datum: Zondag 8 november

Tijd: 10.00 - 12.30 uur (voor kinderen van 7 jaar)

Locatie: Parkeerplaats Gravenallee

Yes, Kriebelbeestjes!

Grijselijk? Helemaal niet! Die beestjes zijn zo bang dat ze onder stenen en bladeren wegkruipen. En daar gaan wij ze zoeken en vangen. Op een heel slimme manier. Ook spinnen vinden veel mensen eng. Wij niet want ze zien er prachtig uit. Wij gaan ze samen bekijken met een loop of onder een microscoop.

Datum: Zondag 8 november

Tijd: 10.00 - 12.30 uur (voor kinderen van 8 t/m 12 jaar)

Locatie: De Horst

Bushcraft- vaardigheden

Deze dag is een vervolg op 15 maart. Maken van vuur met een firesteel. De basisstappen: Zoek een goede tondel om je vuur te starten. Een goed voorbeeld is een echte tonderzwam of een stuk berkenbast, deze zijn zeer geschikt om als brandstof te gebruiken. Heb je hier geen beschikking over, zorg dan dat je altijd zogenaamde tindersticks of tindersdust in je rugzak hebt. Dit zijn houtkrullen, met een flinke hoeveelheid hars, die uitstekend als tondel ingezet kunnen worden.

Plaats vervolgens de firesteel in een hoek van 45 graden ten opzichte van je tondel. Hierdoor vliegen de vonken automatisch richting de brandstof.

Datum: Zondag 15 november

Tijd: in overleg (voor kinderen van 12+)

Locatie: Verzamelen bij winkelcentrum Schelfhorst

Twentepoort Oost 16a, 7609 RG Almelo - T 0546 454 466 - E info@bjz.nu

UW BIOLOGISCHE
KRUIDENIER
IN CENTRUM ALMELO

Hans's Natuurvoeding

**BIOLOGISCH AVONTUUR VOOR AL UW
DAGELIJKSE BOODSCHAPPEN**

Wij verkopen producten uit de biologische landbouw waar product,
kwaliteit en respect voor mens, dier en plant voorop staat.

www.hansnatuurvoeding.nl
Schuttenstraat 4, 7607 JA Almelo
Tel.: 0546 810025

Openingstijden:
ma t/m vrij 09.00 - 18.00 uur
Zaterdag 09.00 - 17.00 uur

<< Rode bessen

De omgevingsvisie heeft betrekking op alle terreinen van de leefomgeving en de samenhang tussen ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed. Gemeente Almelo organiseert, net als de andere gemeenten, bijeenkomsten over de omgevingsvisie.

Ruimte voor stadslandbouw

Het zou mooi zijn als de stadslandbouw een plek krijgt in de bestaande agrarische sector met 10 functies: Voedsel, Energie, Kringloop, Vrije tijd, Educatie, Community, Zorg, Beheer, Korte ketens, Biodiversiteit. De lokale samenleving heeft er baat bij en ook voor de agrarische sector levert het iets op. Deze sector heeft het moeilijk door nieuwe eisen op het terrein van dierenwelzijn en milieubelasting, de aanpak stikstof, draagkracht van de bodem, de invoering van kringlooplandbouw en andere ontwikkelingen.

Kansen in de markt

Hoe kun je de agrarische ondernemers verleiden om 'breder' te kijken en op zoek te gaan naar nieuwe modellen in de landbouw, die economisch ook interessant zijn om op te pakken. Als je naar Almelo kijkt, is er bijvoorbeeld ruimte voor lokale groente- en fruitteelt en -afzet. Ook was er ruimte voor schapenkaas (die ik inmiddels invul) in de markt.

Nadat de gemeente de agenda stadslandbouw op 10 januari 2016 heeft ondertekend, ben ik volgens mij de enige die een serieuze poging waagt om bij wijze van experiment op een zakelijk verantwoorde manier invulling te geven aan de 10 functies. Dat lukt ook met gratis diensten voor de samenleving, het leveren van meer biodiversiteit tegen betaling (groen blauwe diensten) en voedsel dat in de buurt of als streekproduct wordt afgezet.

Op zoek naar nieuw verdienmodel

Ik merk dat het lastig is om op deze wijze mijn brood te verdienen en dat zal niet anders zijn voor de agrariërs die stappen in een maatschappelijk betrokken richting zouden willen zetten. Wellicht kan er lokaal een stimuleringsregeling of een andere hulpvorm komen voor deze agrariërs, want niet alles is te beprijzen, zoals een fraai uitzicht, meer recreatiemogelijkheden en meer zwaluwen. Maar ook consumenten in de stad die bereid zijn om lokale producten af te nemen tegen een eerlijke prijs, kunnen gewenste ontwikkelingen stimuleren. Want de agrariërs zouden zoveel meer kunnen bieden voor de stadsbewoners en de stadsbewoners ook voor de agrariërs (win-win).

Verder zijn er nogal wat mogelijkheden in het buitengebied van Almelo die goed zouden kunnen zijn voor stads- en plattelandsbewoners bij een juiste invulling, zoals:

- Versterking landgoederenstructuur en fiets- en loopmogelijkheden (ook 's avonds met slimme verlichting), ook goed voor recreatie en toerisme;
- Landbouw natuur- en biodiversiteitsontwikkeling hetgeen ook (als voorbeeld eikenprocessierups) plagen kan beperken, in plaats van het in stand houden van de groene woestijnen;
- Bos aanplant voor schonere gezonde lucht om in te ademen, CO₂ opvang, reductie hittestress, klimaatadaptatie en als grondstof voor duurzaam bouwen;
- Lokale duurzame energie (zonne-energie en wind-energie, waardoor er minder fossiele brandstoffen geïmporteerd hoeven te worden uit het Midden-Oosten).

Gezien de maatschappelijke behoeftes en de beperkte ruimte, is stapeling van functies gewenst. Het lijkt me goed dat soort combinaties mogelijk te maken in de omgevingsvisie voor Almelo. Mogelijkheden en uitdagingen genoeg!

Tuinbonen

Omgevingsvisie

en stadslandbouw

Frank van Marle, stadsboer

De omgevingswet komt eraan. Met deze wet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Hierdoor wordt het straks makkelijker om bijvoorbeeld bouwprojecten te starten. Naar verwachting treedt de omgevingswet in 2021 in werking. Binnen de omgevingswet stellen Rijk, provincies en gemeenten ieder een omgevingsvisie op: een strategische lange termijn visie voor de gehele fysieke leefomgeving.

Wandelen in de natuur met gids voor mensen met gehoorverlies

Anke Heij, IVN Almelo

IVN Almelo organiseert in samenwerking met Anke Heij op zondag 13 september om 10.30 uur een unieke natuurwandeling onder begeleiding van Anke als gids. De wandeling is volledig toegankelijk voor mensen met gehoorverlies. De exacte locatie volgt nog, maar zal in de buurt van Almelo zijn. De duur is ongeveer 2 tot 2,5 uur.

Gehoorverlies komt veel voor, naar schatting bij 1,5 miljoen Nederlanders. Met gehoorverlies is meedoen aan een gegidste natuurwandeling niet vanzelfsprekend. Verstaan wat er gezegd wordt, kost veel energie of lukt niet. En als je moet kijken om te kunnen verstaan, probeer dan maar eens te zien waar de gids naar wijst én tegelijkertijd te verstaan wat er gezegd wordt.

Heb je zin met een kleine groep mensen de natuur in te gaan? Vind je het leuk meer te leren over de natuur

waar je doorheen wandelt, op een manier die helemaal toegankelijk voor je is? En hou je van ontspannen buiten zijn? Dan is deze unieke wandeling voor jou!

Om alle communicatie toegankelijk te maken, nemen we een tolk Nederlands met gebaren én een schrijftolk mee. Dankzij de schrijftolk kun je alles dat gezegd wordt op de aanwezige tablets meelesen.

De Daltons (blog, 19 juli 2019)

Midden op het wildrooster kruipt een gestreepte rups. Wat beter kijken, laat zien dat hij niet alleen is. Ze zijn met zijn vijven. De berm is vers gemaaid. Er is geen eten om tot vlinder uit te groeien. Tenzij ze van kort gras of wildroostermetaal houden. Een paar honderd meter verder op een zandpad krioelt het van de gestreepte rupsen. Ook hier is de berm vers gemaaid. Een enkele plant staat nog overeind. Enkele jacobskruiskruidplanten, op één hand te tellen, bieden een feestmaal voor de rupsen. Ze zitten er vol mee.

Jacobskruiskruid is giftig. De rupsen kunnen tegen het gif en worden zo zelf giftig, als bescherming tegen vogels die hen willen opeten. Qua kleur is het net een pad vol ontsnapte Daltons in hun gestreepte pakjes. Met een glimlach kijk ik op als er een ruiter te paard

langskomt. Alleen Lucky Luke lijkt in geen velden of wegen te bekennen.

Meer weten over Anke?

Anke is levensgenieter, avonturier en natuurliefhebber. Ze heeft zelf gehoorverlies en is goed gebaarvaardig. Anke is veel buiten en blogt op www.ankesnatuur.nl over de avonturen die je vlakbij huis in de natuur kunt beleven, als je maar stilstaat en kijkt.

Meer weten? Of aanmelden? Dat kan via anke@ankesnatuur.nl. Het maximum aantal deelnemers is 15. In verband met het coronavirus bekijken we een week voor de wandeling of deze kan doorgaan. We houden ons daarbij natuurlijk aan de dan geldende richtlijnen van het RIVM.

Rupsen van de Sint Jacobsvlinder op Jacobskruiskruid, Engbertdijksvenen

Markthandel Hans Wesselink
Aardappelen en fruit
Ook voor Uw fruitmanden
Bestellingen worden ook thuis gebracht
Tel: 0546 822 523

GP

Vrienden van Natuurhus Almelo

Gouden vrienden van Natuurhus Almelo

- Accountantskantoor Wansink & partner
- BIZ.nu
- Gemeente Almelo
- Huize Almelo
- ROC Twente
- Provincie Overijssel
- Rabobank Noord-West Twente
- Erve van Marle
- Waterschap Vechtstromen

Vrienden van Natuurhus Almelo

- Bleekkerk
- Cogas Duurzaam
- Gebr. Löwik Bouw- en Betonbedrijf b.v.
- Han's Natuurvoeding
- Indiëcomité
- StraC Communicatieadvies
- Weidevogel Reclameproducties
- ZorgAccent (Woonzorgcentrum De Hofkamp)

Vriend worden?

Wilt u ook VRIEND worden van het Natuurhus Almelo? Meld u aan via www.natuurhusalmelo.nl/vrienden.

Wie werken mee aan Natuurhus Almelo?

Kijk op www.natuurhusalmelo.nl > organisatie voor meer informatie over het bestuur en de verschillende betrokken werkgroepen.

Vriend

Als vriend van de Stichting Natuurhus of als lid van één van de deelnemende verenigingen heeft u vele voordelen:

- U steunt het project Natuurhus, dat geld nodig heeft om het gebouw in het Hagenpark te kunnen realiseren.
- Deelnamemogelijkheid aan de lokale activiteiten van alle verenigingen tegen dezelfde voorwaarden als de leden.
- U kunt vrijwilliger worden bij een van de vele werkgroepen en u zo verdiepen in wat u interesseert.

- U ontvangt 4 x per jaar het gezamenlijke Natuurhus-magazine per post.
- U ontvangt periodiek een digitale nieuwsbrief.
- Gratis koffie, thee en fris (kleine groepen) in het Tijdelijk Natuurhus (bij normaal gebruik, ter beoordeling van het bestuur).

Wilt u vriend worden van de Stichting Natuurhus voor minimaal € 24,- per jaar? Dat kan! Meld u aan als Vriend op de website www.natuurhusalmelo.nl.

Niet weggooien

Heeft u het Natuurhusblad Almelo gelezen? Gooi het niet weg, maar leg het bijvoorbeeld in de wachtkamer van uw huisarts of therapeut of in de huis-

kamer van een sportvereniging, wijkcentrum of bibliotheek. Zo hebben meer mensen leesplezier! Alvast bedankt voor uw medewerking!

Natuurhus Natuurhus Almelo

Het Magazine Natuurhus is een gezamenlijke uitgave van:

AstronA

AstronA (Astronomie onderwijs Almelo) is een groep van vijf enthousiaste amateur-astronomen die met hun interesse en kennis van sterrenkunde willen delen met jong en oud in en om Almelo. Zij geven lezingen en verzorgen lessen waarbij uiteraard ook telescopen niet ontbreken. Leden van AstronA kunnen deelnemen aan de activiteiten.

www.astrona.nl

Groei & Bloei

Groei & Bloei maakt mensen bewust en enthousiast voor een groene omgeving in en rondom huis en in de natuur in het algemeen. De vereniging Groei & Bloei heeft landelijk 147 afdelingen. De afdeling Almelo en omstreken organiseert informatie-avonden, excursies, workshops, cursussen, plantenruildagen en open tuinenweekenden. Leden ontvangen het maandblad 'Groei & Bloei'.

www.almelo.groei.nl

Imkersvereniging 't Iemenschoer

't Iemenschoer is de imkersvereniging van Almelo en omstreken en is een van de 220 afdelingen van de Nederlandse bijenhoudersvereniging NBV. Hoofddoel is het bevorderen van de bijenteelt door onder andere voorlichting op scholen en markten, organisatie van thema-avonden en begeleiding van nieuwe imkers die naast een persoonlijk mentor traditiegetrouw hun eerste bijenvolk van de vereniging krijgen.

www.iemenschoeralmelo.nl

KNNV

De Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) is een landelijke vereniging voor veldbiologie. De leden houden zich actief bezig met natuurbeleving, natuurstudie en natuurbescherming.

KNNV organiseert excursies, lezingen, dia- en film-avonden. Er is ook een inventarisatiewerkgroep actief. Leden ontvangen het kwartaalblad 'Natura'. De afdeling Almelo bestaat al meer dan 100 jaar en was de eerste KNNV-afdeling in Twente.

www.knnv.nl/twenthe

IVN

Het Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid (IVN) is een vereniging van vrijwilligers en beroepskrachten die streeft naar meer natuur en een betere kwaliteit van het milieu, door middel van voorlichting en educatie. Almelo is een van de 180 IVN-afdelingen die in Nederland actief zijn. IVN Almelo organiseert cursussen en activiteiten. Leden ontvangen het kwartaalblad 'Mens & Natuur'.

www.ivn.nl/afdeling/almelo

NIVON

NIVON-Almelo is een afdeling van het Nederlands Instituut voor Volksontwikkeling en Natuurvriendenwerk (NIVON). Het NIVON is er voor iedereen die zichzelf en anderen wil versterken in de zoektocht naar een eerlijke en groene toekomst. Leden ontvangen het kwartaalblad 'Toorts' en korting op het verblijf in NIVON-accommodaties in binnen- en buitenland.

www.nivon.nl

*Een nieuwe pas
aanvragen*

*tijdens uw
lunchpauze.*

Met onze online diensten kunt u meer dan u denkt.

De meeste bankzaken regelt u makkelijk en snel online. Gewoon op het moment dat u dat wilt. Dus ook het aanvragen van een nieuwe bankpas heeft u via rabobank.nl of de Rabo Bankieren App in een handomdraai geregeld.

Ga naar www.rabobank.nl/zelfregelen of de Rabo Bankieren App

Rabobank

Een aandeel in elkaar

Stichting Natuurhus Almelo is door de belastingdienst erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Een instelling kan alleen een ANBI zijn, als ze zich voor minstens 90% inzet voor het algemeen nut.

Een ANBI heeft een aantal belastingvoordelen, onder meer voor schenkingen, donaties en legaten.

- Een ANBI betaalt geen erfbelasting of schenkbelasting voor erfenissen en schenkingen die de instelling gebruikt voor het algemeen belang.
 - Als een ANBI zelf schenkingen doet in het algemene belang, dan hoeft de ontvanger geen schenkbelasting te betalen.
 - Een ANBI komt in aanmerking voor teruggaaf van energiebelastingen.
 - Vrijwilligers die voor een ANBI werken, doen daarmee onder bepaalde voorwaarden een gift aan een ANBI.
 - Donateurs van een ANBI mogen hun giften aftrekken van de inkomsten- of vennootschapsbelasting.
- Om in aanmerking te komen voor de aftrek van periodieke giften, moeten de donateur en de ANBI de gift vastleggen in een overeenkomst.
- Voor donateurs van culturele ANBI's geldt een extra giftenaftrek.

**leverancier van, zuiver,
zacht en
zinnenprikkelend water**

15 jaar garantie

Uw voordelen:

- Glanzend sanitair
- Kalkaanslag verdwijnt
- Nazemen douchecabine overbodig
- Langere levensduur van apparatuur
- Geen ontkalkingsmiddelen meer nodig
- Besparing in de portemonnee
- Heerlijke thee zonder aanslag
- Minder zeepverbruik
- Een zachte huid

Meer weten? Bel of mail Karst Rodenstein voor een vrijblijvend advies via 06-51065737 of karst@ikwilkalkvrijwater.nl en bezoek de website

www.ikwilkalkvrijwater.nl